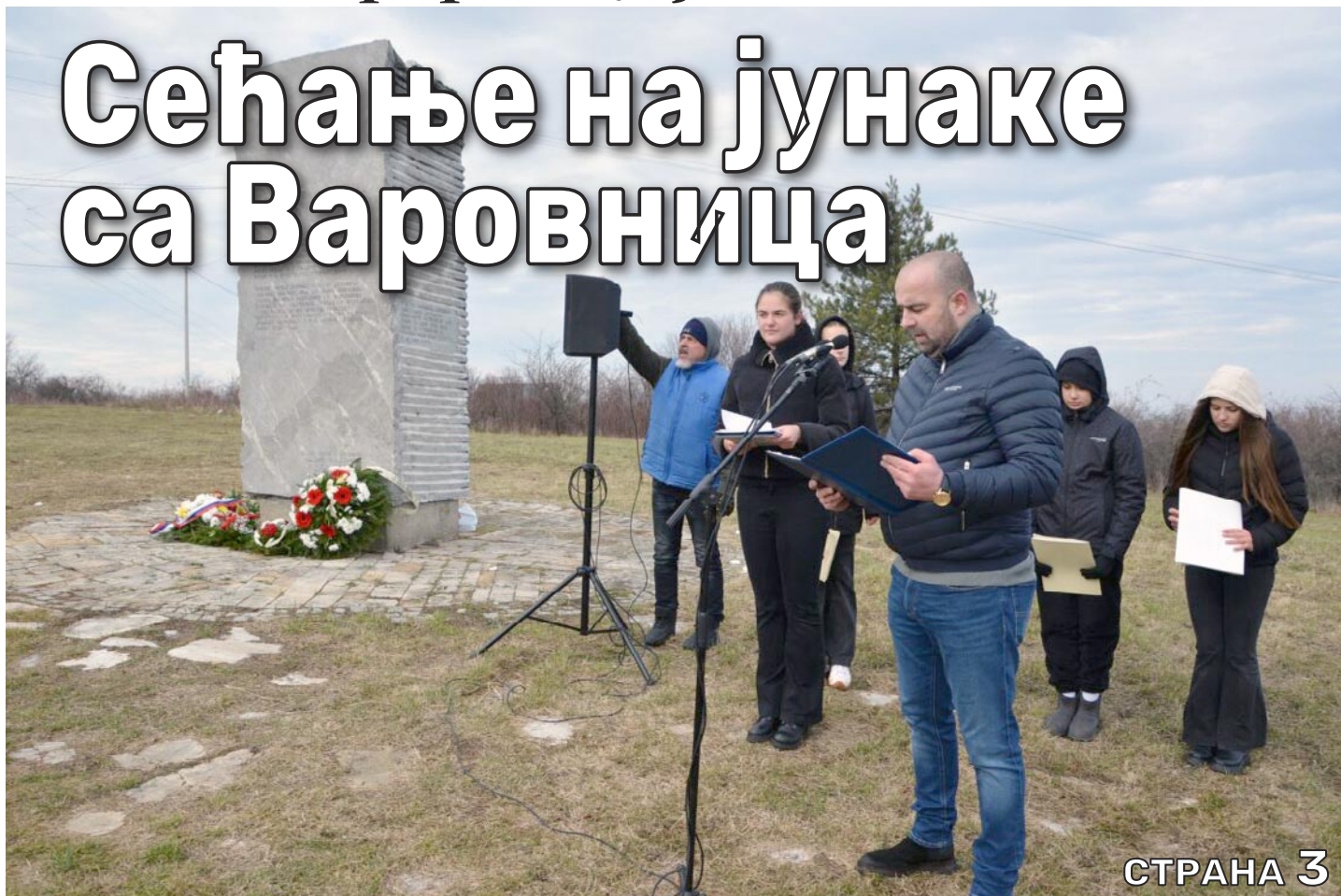

Сећање на јунаке са Варовница

СТРАНА 3

Велико признање за КУД „Шумадија“
Најбољи КУД у Србији
у 2024. години

страница 4

Обавештење управницима
Стамбених заједница

страница 3

Савешти пољопривредницима
Болести и заштита дунје

страница 5

Драгослав Жика Обрадовић: Кажем ја себи...
ШТА СЕ ВАЉА ИЗА БРДА?

страница 6

Како да вам новогодишња
јелка остане што дуже свежа

страница 8

Радови које сваки баштован
треба да уради у децембр

страница 10

Одбојка

Са свих 8 победа одбојкаши
први после првог дела првенства

Рукомет

Вождовац - Младеновац 35:26

Кошарка

Кошаркаши дочекују Беовук 72

Рвање

Рвачи четврти у другој лиги

страница 7

Сећаће ли се локалних медија?

Економска ситуација за локалне медије додатно погоршана

На конференцији „Сећаће ли се локалних медија“ одржаној 14. новембра 2024. године у Евројској кући у Београду, на којој су присуствовали бројни локални медији, представници међународних организација и амбасада представљена су исцртавања која су присутне подсећила на положај и улогу локалних медија.

Конференција је део пројекта Local Press Lab 2.0 који је у партнерству са Free PressUnlimited и финансијску подршку Министарства спољних послова Холандије реализовало у протекле три године Пословно удружење асоцијације локалних медија „Локал прес“.

Конференцију је отворио амбасадор Краљевине Холандије у Србији господин Мартијн Елгерсма. Учесници Конференције су имали прилику да се упознају са сличностима и разликама које постоје када су у питању медији у свету и Србији. Недостатак финансијских средстава и мали број ангажованих у локалним медијима су обележили период пословања локалних медија у последњих 15 година. Број запослених почев од приватизације 2006-2007. године смањило се за 40 до чак 70%.

Пројектно суфинансирање засновано на информисању грађана се показало као неадекватан и непоуздан модел за финансирање медија. Од 2015. године средства намењена за информисање грађана путем медија су расла од 9.5 милиона евра у 2015. до чак 16,4 милиона у 2023. години. У исто време чланице „Локал преса“ (52 локална медија) бележе пад у укупним средствима са 6,32% на 3.95%. Годину 2024. у пројектном суфинансирању обележило је значајно смањење средстава за информисање грађана из локалних буџета. Како ова средства чине превлађујући модел финансирања локалних медија онда је потпуно извесно да се економска ситуација за локалне медије додатно погоршава.

Истраживање које је спровело ПУ „Локал прес“ показало је да је локалних медија за 2024. годину планирано 1.599.707.000 РСД за информисање грађана. Добра вест је да су све локалне самоуправе у овој години поштовале одредбе Закона о информисању и медијима и расписале конкурсе за суфинансирање медијских садржаја за информисање грађана. Лоша вест је да је на расписаним конкурсима потрошено тек 58% планираних средстава. (930.801,500,00РСД) Ако то посматрамо са позиције поштовања одлука о буџетима и Закона о јавном информисању и медијима то практично значи да је тек 30 % локалних самоуправа испоштовало своје одлуке. Са друге стране 26% локалних управа је расписало конкурсе за суфинансирање медијских садржаја за информисање грађана у висини од само 20% планираних средстава.

Време расписивања конкурса и прилива тих средстава у процесу информисања грађана је још један проблем који угрожава како информисање грађана тако и локалне ме-

дије. Половина буџетских средстава /51,60%/ одлази на конкурсе расписане до 2. септембра, док 48,40% укупних средстава носе конкурси који су расписани тек након овог датума. Уколико имамо у виду законску одредбу која прописује 90 дана за реализацију конкурса сасвим је извесно да прилив средстава може у најбољем случају стићи пред крај године, уколико у буџету буде доступних средстава, или наредне. Као најчешћи притисци на локалне медије истакнути су неравноправан третман у односу на друге медије, ускраћивање локалних извора за суфинансирање и ускраћивање права на приступ информацијама од јавног значаја.

Извор: Локал прес

Градске акцијелности: Регионални водовод „Макиш - Младеновац“:

Пројекат повезује три општине и сва околна села

Пројекат „Макиш - Младеновац“ је стратегија повезивања на регионални водовод општина Сопот, Гроцка и Младеновац. Овом стратегијом, поред три општине, биће прикључена и сва околна села, која ће после завршетка радова добити пијаћу воду. Пројекат реализације има седам фаза радова. До сада је већ изграђен примарни цевовод у дужини од скоро 17 километара, као и одвојак за Гроцку и Врчин, а у току је изградња додатних 10 километара водовода, као и пројектовање последње етапе и резервоара у Младеновцу.

Након што водовод буде комплетно пуштен у рад, са њега ће се водом снабдевати око 240.000 становника. Радови на изградњи регионалног водовода Макиш-Младеновац су један од приоритета за Град Београд. Његова изградња обезбедиће стабилно водоснабдевање што ће допринети значајном побољшању квалитета живота грађана.

Београд.рс

Обележавање знајних дајума из историје

Сећање на јунаке са Варовница

Сваке године 8. децембра, у организацији младеновачке подружнице Друштва за неговање традиција ослободилачких ратова Србије до 1918. године и града, Младеновца обележава се дан Варовничке битке и одаје се почаст палим ратницима. Уз присуство војске, ученика основних школа из Шепшина, Дубоне и Младеновца, свештених лица, градоначелника, пријатеља из других градова и суседних општина, многобројних мештана, по најчешће врло хладном времену створи се свечана атмосфера која доликује обележавању овако значајног догађаја. Војни генерали и председник градске општине Младеновац приносе венце споменику док деца рецитију пригодне песме и цитате. И ове године пре почетка званичне церемоније свештеници Архиепископског намесништва младеновачког су служили парастос погинулима ратницима на Варовницама. Венце и цвеће су положили: У име Владе Републике Србије Зоран Антић, државни секретар у Министарству за запошљавање, борацка и социјална питања, представници градске општина Младеновац, Градске општине Сопот и Гроцка, Градску СУБНОР, Друштва за неговање традиција ослободилачких ратова Србије 1912-1918, Општински одбори УБНОР-а Младеновац, Сопот и Гроцка, Коло српских сестара и Удружење бораца рата 1990 - 1998. Упечатљиве су речи председника градске општине Младеновац Богдана Вуксановића:

- На Варовницама нису победиле пушке и топови већ фантастична храброст људи који бране своје куће, своје мајке, жене и децу. Наши преци који су овде одбранили Србију живеће док буде живело сећање на њих. Као што за њих није постојала реч повлачење, за нас не сме постојати реч заборав. Једна је од одсудних ослободилачких борби између аустроугарске и српске војске догодила се на Варовницама. Аустроугарска 5. армија кренула је према Младеновцу са циљем да нанесе удар „са леђа“ српској војсци. На овом месту и брдима око нас исписане су неке од најсветлијих страница херојства и одважности српског војника, вештине ратовања, тактике и стратегије српског војног руководства. Овај рат је период највећег јунаштва које сваког од нас испуњава поносом јер смо сви ми потомци неког из те генерације која је поред највећег исказивања херојства поднела и највеће жртве. Напуштање престонице навело је команданта Балканске војске Аустроугарске монархије, Оскара Поћорек да пробије овај фронт и нападне српске снаге с леђа. Зато је од држање војске на Варовницама зависио успех свих даљих операција. На Варовницама су непријатеља чекали слабо опремљени трећепозивци, од којих је већина имала преко 50 година, сељаци из околних места. У прилог им је ишло једино то што су ровови и ватрена линија већ били припремљени, тако да су командант варовничког одсека Јован Ивковић, потпуковник Антоније Милошевић и Душан Туфегчић, заповедници космајског одсека спремно дочекали непријатељску армију. Главне борбе Колубарске битке почеле су да се преносе на Варовнице када је Војвода Путник наредио Тимочкој дивизији да се упути према Младеновцу. Седмог и осмог децембра 1914. године водиле су се жестоке борбе на брдима Варовница и у космајским шумама. Далеко надмоћнији непријатељ није успео да нанесе пораз српским војницима који су му нанели велике губитке. Српски војници су испред својих ровова поставили снопове од гловог трња, уместо жице која је требало да послужи као пос-

ледња линија одбране пред борбу прса у прса. Глог се показао боље од жице јер аустроугарски војници нису успели да бајонетима пробију жилаво глово пруже, након чега је уследио јуриш и масакр бомбама, због тога се један од потеза на Варовницама зове Касапско брдо. Непријатељ је заустављен, а затим, од трупа одбране Београда 2. и 3. армије прогнан преко реке Саве. Наредба која је стигла из аустроугарске команде најбоље осликава учинак српске војске... „Све је било узалуд, више се немојте бранити, морамо се повлачити“. На овом месту и брдима око нас исписане су неке од најсветлијих страница херојства и одважности српског војника, вештине ратовања, тактике и стратегије српског војног руководства. Подвиг наших предака на Варовницама по леденој зими и дубоком снегу, супростављени добро наоружаном и опремљеном непријатељу сваког од нас испуњава поносом. Наши прадедови, трећепозивци успели су да издрже нападе армаде Оскара Поћорек и протерају их преко Саве. Зато су ушли у легенду и вечност.

Жељко Мушавцић

Обавештење управницима Стамбених заједница

У циљу превентивног деловања Закона о становању и одржавању зграда, а које се тичу предузимања хитних интервенција на стамбеним зградама, обавештавамо управнике стамбених заједница:

- да су управници стамбених заједница дужни да благовремено, када се за то укаже потреба, односно најкасније у року од 48 сати, организују радове на хитним интервенцијама на стамбеној згради, односно да о томе обавесте организацију која изводи потребну врсту радова и да захтевају хитно предузимање истих.

- под хитним интервенцијама у смислу напред наведених одредби Закона, подразумевају се активности које се без одлагања извршавају ради заштите живота и здравља људи, њихове сигурности, заштите имовине од оштећења и довођење зграде, њених делова, уређаја, инсталација и опреме у стање исправности, употребљивости и сигурности. Напомињемо да у случају пропуштања предузимања одговарајућих радова како би се отклониле потенцијалне опасности, управници стамбених заједница, сносиће одговорност за насталу штету.

Одељење за инспекцијске послове и послове извршења

БЕОГРАДСКА
зима 2025

ДЕЧЈА НОВА ГОДИНА -
НОВОГОДИШЊИ КАРАВАН

Збуњени Деда Мраз
и вилењачка чаролија

У новогодишњој ноћи Деда Мраз је све заборавио – како се деле пакетићи, које новогодишње песме певамо, како окитити јелку, на које стране света треба да путује. Његови помоћници вилењаци питају се да ли ће посао ове године бити обављен на време. Одлучују да позову господина Пахуљу и његов хор да им помогну.

Уз најпознатије новогодишње песме – Преко брда преко брега, Звончићи, Зима, зима е па шта је, као и уз питалице и загонетке које ће решавати заједно са малишанима, Деда Мраз ће опет бити онај стари. Пакетићи ће бити на време у домовима све деца света.

У представи играју Пећолино, Горан Јоксић, Никола Тодоровић, Јован Станковић и Јана Рокић.

У сусрет новогодишњим празницима, у сарадњи са Дечјим културним центром и Градом Београдом, организоваћемо за најмлађе Младеновачане интерактивно новогодишње дружење уз представу „Збуњени Деда Мраз и вилењачка чаролија“. Видимо се у сали биоскопа Центра за културу и туризам у четвртак, 26. децембра, од 12 сати.

Велико њризнање за КУД „Шумадија“ из Влашке Најбољи КУД у Србији у 2024. години!

На позив Централног савеза за културу аматера Србије Културно уметничко друштво „Шумадија“ из Влашке наступило је у Крагујевцу на 24. Републичкој смотре репрезентативнији ансамбала Србије. Позив који је стигао за ову смотру доказао нам је да смо вредним радом и трудом заслужили да се нађемо међу двадесет најбољих аматерских ансамбала Србије.

На 24. Републичкој смотри репрезентативних ансамбала Србије, ансамбл из Влашке представио се програмом од 30 минута. Наступ који смо припремили био је богат и садржао је песме и игре из свих крајева Србије. Од Влашких игара, преко наше лепе Шумадије, па све до Понишавља. Музиком, песмом и глумом, наша певачка и драмска секција, која први пут наступа на неком већем такмичењу, одвели су публику до древног Призрена.

Одлуком стручног жирија Културно уметничком друштву „Шумадија“ из Влашке додељено је највише признање смотре, постали смо носиоци ЗЛАТНЕ ПЛАКЕТЕ Централног савеза аматера у култури Србије, као најбољи КУД Србије у 2024. години.

Златну плакету КУД-у „Шумадија“ уручио је господин Србољуб Нинковић, председник Централног савеза у култури аматера Србије. Овим наступом завршавамо ову успешну сезону и радујемо се предстојећој која је јубиларна и доноси концерт „45 година са вама“. До следећег сусрета поздрављају вас ваши Шумадинци.

Виктор Тодоровић

Захвалница Градској општини Младеновац и специјано признање Млекари Границе са управо завршеног Међународног сајма етно хране и пића.

Промоција књије др Драгане Бојић

„Можеш ти то, мама“

Књига др Драгане Бојић „Можеш ти то, мама“, је сетна, животно емотивна прича, упорне жене која није дигла руке од свога тешко болесног детета, тражећи лека у медицини али и у духовном благостању у манастирима и светилиштима. О годинама патње, наде, ишчекивања и проливеним сузама за наш лист говори аутор књиге др Драгана Бојић:

- Све је истина у тој књизи, има пуно момената који су тешки, који су описани на такав начин да су читаоци плакали док су читали. Када размишљам данас, са четврт века искуства, оног момента када се дете родило ја сам била лекар пред којом је била лепа будућност, тако је изгледало и данас би била, вероватно универзитетски професор. Али, сада када помислим да ли ми је жао што сам се свега тога одрекла и посветила живот своје детету, иако нисам изашла из своје струке, трудила сам се да одаберем посао који ми омогућава да више будем код куће, радим као судски вештак и у приватној пракси. Да сам остала у болници посао кардиолога је тежак, озбиљна дежурства, а напредовања у струци никада вам није доста... Овако са својим дететом ја сам постигла врхунске резултате и мени свакога дана поглед на неко његово достигнуће, реч пружа исту срећу као што би ми дали неки велики медицински успеси.

Многи кажу да књију напишете у једном даху. Код вас то није случај. - Тешко је било написати књигу да избегнете замке патетике а међу првима је прочитао доктор Ненад Рудић, познати дечји психијатар је рекао реченицу која ми се јако допала „Браво Драгана избегли сте замке патетике које су у овом случају неизбежне и одговорили поетиком“. Књига је написана са досића реализма али је ојшмизам био на њрвом месцу. Трудила сам се да напишем онако како јесте било али да се ипак види нада у томе да се може даље, више и дан данас је тако. Почетак књије је био мрачан и чшалац је очекивао шужан крај, али није шако. - У праву сте, срећу чине мале ствари, то је било најтеже у почетку, нико не очекује лоше вести, нико се не радује рађању детета које ће имати проблеме, али дугачак је и тежак тај период адаптације али када се успе и крене напред, онда вас чекају изненађења која ни сами не очекујете а људски мозак је неистражен орган и никада не можете знати шта још може да се деси и не треба одустајати. Дечак сада има 25 година и медицина каже да се завршио развој мозга а ја сваки дан видим понешто шта још може и ми не одустајемо.

Промоцију је водила модератор Јасмина Чабрило, а стручно мишљење изнела је и Оливера Марковић, дефектолог. Разговору се прикључио и већи број присутних родитеља који су изнели своја лична искуства неговања деце са посебним потребама. Свечана сала је била препуна а са др Драганом смо поделили сат времена туге, среће и емпатије.

Жељко Мушавцић

Савеџи пољопривредницима

Болести и заштита дуње

Дуња спада у јабучасте воћне врсте и генерално дели са свим јабучастим врстама проблеме патогена. Грубо можемо поделити Патогене на: Инсекте и Болести. Од инсеката дуњу нападају: Гриње и Пауци, Цветоједи, Лисне ваши, Смрдибубе и Смотавци. Постоје и други инсекти али нису битни и не почињавају велике штете. Гриње и пауци су активни у почетку вегетације и тада се лако сузбијају. Иначе уништавају пупољке и успоравају раст. Цветојед или рутава буба се сузбија непосредно пред цветање. У цветању једу цвет и тако уништавају будући плод. Лисне ваши су активне током прве половине вегетације, а понекад се јављају и у другој половини лета. Пију сокове на листу и младим гранама и тако ометају раст грана. Смрдибубе се јављају половином лета када буде плод и пију сокове, а на местима убушења настају црне тачке. Смотавци полажу јаја у плод а њихове ларве тј. црви једу изнутра плод. То раде током целе године из неколико генерација у току године. **БОЛЕСТИ ДУЊЕ:** Дуњу нападају ервинија, монилија, црна пегавост, трулеж плодова. Ервинија је проблем у гајењу дуње и један од главних ограничавајућих фактора. Бактериозна пламењача је најзначајнија бактериозна болест јабучастог воћа у Србији. Проузроковач је бактерија Ервинија амуловора, чије је присуство до сада забележено у скоро свим већим воћарским рејонима код нас. Најчешће заражава јабуку, крушку, дуњу, мушмулу и глог, проузрокујући штете и до 100%. **Сузбијање:** ервиније првенствено се базира на непестицидним мерама из разлога недостатка довољно ефикасних бактерицида. Најзначајније су механичке мере - уклањање оболелих делова биљке. Треба садити отпорне сорте дуња Хемус, Тријумф, Робуста. Рак ране-Ервинија се током мировања вегетације одржава у рацранама, које се уочавају на једногодишњим, двогодишњим и вишегодишњим гранама, па чак и на деблу. Активне рацране се могу препознати и почетком пролећа, када се у граничној зони оболелог и здравог ткива уочава појава бактеријског ескудата, који се у повољним условима може стварати обилно и сливати низ гране. Резидба оболелих грана сеобавља целе године. Приликом резидбе, потребно је захватити зону од 30-50 цм здравог ткива испод видљивих симптома на тањим гранама, односно 50-100 цм на дебљим гранама. Орезане оболеле гране потребно је изнети ван воћњака и спалити. Кратке родне гранчице које се развијају на

деблу и скелетним гранама такође треба уклонити да би се избегла могућност инфекције. Њихова инфекција може довести до ширења бактерије у дебло и скелетне гране, што може резултирати пропадањем читавог стабла. Препоручује се такође и уклањање преосталих плодова, јер је утврђено да и они могу представљати значајне изворе инокулума у пролеће. У случајевима јаких инфекција, када наступа пропадање читавог стабла, потребно је та стабла искрчити и запалити изван воћњака. Потребно је и обратити пажњу на евентуално присуство оболелих биљака глога, ватреног трна и дуњарице у близини засада и уклонити их. Уклањање оболелих биљних делова, поред ервиније, значајно је и са становишта неких фитопатогених гљива које се током мировања вегетације одржавају у оболелим гранама. Хемијска заштита има кључну улогу у борби са ервинијом, примена бакра, фосфетилалуминиума, позитивних бактерија, уз комбинацију са отпорним сортама дуње као што су Хемус, Тријумф, Робуста дају одличан резултат. Интегралне мере се огледају и у умереној резидби, и умереном расту односно не примени азотних ђубрива. Парадокс је да ервинија напада јака и бујна стабла док слабија напада слабије.

Монилија напада дуњу у периоду пред цветање и у цвету, тада се лако сузбија препаратима на бази Боксалид. Ако се не сузбија на плоду се јављају концентрични кругови буђи и плод пропада. **Црна пегавост дуње:** Ова болест се јавља после цветања, тада се најбоље сузбија са препаратима у типу Qadris. Ако се третман не одради по цветању и једном у средини лета на листу и плоду се могу јавити црне тачке, овакви плодови су мали и некавалитетни. Трулеж плодова Ботритиси се јављају на крају лета и тада се једноставно једном применом препарата против трулежи нпр. Svič лако решавају. У супротном труљење се може јавити на грани а сигурно у гајби при чувању.

Д-р инж. Заштитање биља Марија Миленковић, ПССС Београд

За љубитеље паса

Смештај штенета (5)

Какве чиније за храну и воду треба да купимо за пса? Продавнице са опремом за кућне љубимце имају данас велики избор посуда за храну и воду. Оне су разних величина, боја и материјала али су, углавном, од инокса или пластике. Избор је на вама, уз опаску да ће ваш пас јести и из оних мање лепих уколико је садржај у њима за њега адекватан и укусан! Ипак, препоручио бих оне солидније чиније, рецимо, од нерђајућег челика а којих има у свим могућим величинама. Да се не бисте излагали каснијим додатним трошковима, одмах купите две квалитетне чиније (једну за храну, а другу за воду) које ће, по својим

запреминским габаритима, бити одговарајуће вашем псу и кад одрасте. Важно је да ове чиније имају широко дно како их пас не би лако преврнуо. Многи одгајивачи не препоручују пластичне чиније јер, како кажу, чак и када их очистите после сваке употребе (а што би требало да буде правило и за вас!), бактерије се могу задржати у оним малим пукотинама и рупицама у пластици.

Зато, када купујете ове зделе свом псу, не штедите. Јер, ако су квалитетне и од нерђајућег материјала, он ће дуго трајати, па и надживети вашег пса. Пре него што штене дође код вас, подсећам на још неколико важних ствари које би требало да урадите. Најпре, прегледајте пажљиво своје двориште и уверите се да ли пас мо-

же да побегне из дворишта прескакањем ограде, копањем или пењањем? Ставите одмах на капију ваше куће познату плочицу „Чувај се пса!“. Јер, може се догодити да неко ко се плаши паса (изненадни гост) случајно доживи трауму у сусрету са њим, поготову кад штене порасте.

Скрените пажњу укућанима да редовно закључавају капију да штене не би побегло или да га неко не би украо. Ако ће штене стално боравити напољу (у дворишту) узмите у обзир температурне промене. У случају великих врућина или драстичног пада температуре испод нуле, размислите где бисте сместили љубимца у кући за то време.

(наставиће се)

Душан Мариновић www.natura.rs

Кажем ја себи

Шта се ваља иза брда? /3

(Насџавак из прошлој броја)

Видели сте и сами. Нестаде држава Сирија, за неколико дана. Башар Ел Асад побегао у Москву, добио политички азил. Нема више, самосталне, независне Сирије јер се налази на пољима нафте. Припреме за овај чин трајале су скоро, деценију ипо. Пре поделе плена Израел се труди, бомбардовањем да уништи сву војну инфраструктуру у тој земљи, за сваки случај. Могао је Асад да употреби војску и да растера оне војнике пете колоне. Било би много жртава, народ би остао још више подељен јер на обе стране страдали би грађани Сирије и та мрља трајала би читаву вечност. Уместо тога, пошто су га прогласили за Слободана Милошевића, одржао је говор нацији као и наш председник и тиме отишао у историју, додуше жив, не као Чаушеску, Слободан Милошевић, Гадафи и ирачки Садам. Сиријци, одушевљени као и ми после петог октобра 2000. године када смо у заносу чекали да нам из Сегедина „капне“ шест милијарди долара обећане помоћи. Уместо тога, стигли су нам министри, припремани у иностранству. У Украјини, после Мајдана 2014, дошли су намесници из окупационих сила, нису знали језик а држављанство су добили одмах.

После ових догађаја у Сирији, свет је помало збуњен. Чуде се и неки аналитичари опште праксе. За мене је све јасно. Сећате се предизборних обећања Доналда Трампа? Више пута је поновио, зауставиће рат у Украјини. Тежиште његове политике биће Блиски Исток и трговински обрачун са Кином јер су их ови поткачили са ценама производа, а све имају у асортиману. Американци су, иначе, дебело зарадили у Украјини. Продали су своје залихе убојитих средстава и њихове фабрике пуниће, наредних десет година, магацине код себе, али и код НАТО чланица. Трамп ће зауставити рат у Украјини, јер ће ускратити сваку помоћ што ће морати да прате и Европљани јер су им владе падале на усвајању буџета за наредну годину (Француска и Немачка) Чак и да није тако, без одобрења главног газде, Шолц и Макрон не смеју да пошаљу ни један метак према Украјини. Могу само да шолцују својим женама о добрим намерама. Дакле, договор је пао. Трамп препушта Украјину Путину, а он њему Сирују, где ће остати војне базе Руса, више као сервис бродова у Медитерану, а народ мислио да се нешто пита, као и код нас.

Володомир Зеленски, пошто је одглумио председника Украјине, добиће, као комичар ангажман на Бродвеју ако га пре тога не убију унакажени грађани, Украјине. Све је јасно, шта се ваља иза брда.

***

Од Украјине и Сирије, више ме брине најави председника Вучића да ћемо увести стране универзитете у Србији. Тај чин може бити врло опасан по државу, због „меке“ моћи странаца. Која влада, ова или будућа, то уради, направиће велики злочин према српском народу и Србији. Већ је познат учинак ових, њихових, образовних установа и фондација, Фулбрајтове, Соросеве и других, које су давале стипендије нашим грађанима. Стипендисти би одлазили као Срби а отуда се враћали као Американци за сва времена. Није велика мудрост, само пратите рад наших, неких, политичара који су завршили студије на западу. Сада смо дошли до последње фазе поробљавања пошто смо сву привреду предали странцима. Остале су нам само јабуке и суве шљиве и оне шерпе и лонци по селима око Лесковца у којима се по шупама прави ајвар. Дакле, да се деца не би мучила и одлазила у иностранство на студије, довешћемо стране универзитете у Србију, каже председник Вучић. Господине, председниче, Вучићу, није поента у томе потребно је овде у земљи, кроз њихове масовне програме, едуковати Србе чињеницама да је Запад незаменљив у организовању друштва и државе, да смо непросвећени и примитивни, убице и криминалци уз то и геноцидни. Морају они да пораде на измени наше свести и савести и то масовно, а не као до сада селективно преко малог броја студената. Дакле, ради се о смишљеном преобликовању свести и идентитета. Зашто да будемо само Срби када нам се нуди да будемо светски народ, под белосветском контролом, моћног капитала. Иначе када је реч о стицању знања на њиховим факултетима, све је под знаком питања. Студије код њих завршавали су и они који на нашим факултетима нису могли да положе ни један испит. Мали број тамо студира ради знања, то је код нас случај. Важно је да синови власника крупног капитала, имају дипломе са Харварда или Колумбије, стечене преко добрим делом, факултативних предмета као што су јахање коња, а онда ће да зајашу цели свет, кажем ја себи.

(Насџавање се)

Драјослав Жика Обрадовић

Када узимати витамине?

Без обзира које витамине узимате, можда се питате које је најбоље доба дана да сваког од њих. Иако сви тежимо правилној и уравнотеженој исхрани, понекад једноставно не успемо да добијемо све витамине, минерале и хранљиве материје само из хране. Који витамини не смеју да се узимају заједно, а које треба пити „у пару“? Када дијета не функционише, одређени суплементи нам могу обезбедити виталне хранљиве материје које нам недостају. Витамини могу помоћи да се попуне празнине у исхрани. Ако је особа на дијети која ограничава или забрањује одређену храну, додаци исхране могу помоћи. Без обзира које витамине узимате, можда се питате које је најбоље доба дана да сваког од њих. Најбоље време за узимање витамина зависи од витамина који узимате. На пример, витамини групе Б могу помоћи у производњи енергије, па је логично да их узимате ујутру. Као опште правило, најбоље време за узимање витамина је када се сетите да их узмете. За неке је то ујутру уз доручак, а за друге увече пре спавања. Пронађите најбоље време за узимање витамина на основу њиховог састава: Витамин Б, Ц и биотин (витамини растворљиви у води) Витамини растворљиви у води могу се узимати у било које доба дана, са или без хране. Витамини А, Д, Е и К (витамини растворљиви у мастима)

Витамини растворљиви у мастима разликују се од витамина растворљивих у води јер их треба конзумирати уз оброк који садржи масти како би се лакше разградиле. Дакле, иако се могу узимати у било које доба дана, кључно је да их узимате уз оброк који садржи масти. Мултивитамини Мултивитамини углавном садрже витамине растворљиве у мастима и витамине растворљиве у води. Најбоље је придржавати се правила за витамине растворљиве у мастима и узимати их у било које доба дана када можете да једете оброк који садржи масти. Што се тиче узимања витамина на празан стомак, не постоји посебно правило. Неки људи немају нежељене ефекте ако се узимају на празан стомак, док други имају. Треба имати на уму да се витамини растворљиви у води боље толеришу на празан стомак, али се витамини растворљиви у мастима и мултивитамини боље узимају уз храну како би се спречили стомачни проблеми и повећала апсорпција витамина. Суплементи гвожђа се препоручују да се узимају на празан стомак ради оптималне апсорпције, а ако узимате калцијум, држите га одвојено од додатка гвожђу како бисте били сигурни да ваше тело у потпуности апсорбује обе супстанце.

Mr Ph Биљана Мушавцић

Младеновачке спортске вести

Марко Блажић нови спортски директор ОФК Младеновца

Једна од жеља фудбалера који су досањали дечачке снове да заиграју у најелитнијем рангу, бране боје клуба за који су од малена навијали, изграде интернационалну репутацију, свакако је и она која се односи на начин окончања дуге каријере. Познато је како многи маштају да „копачке окаче о клин“ баш тамо где су и поникли гулећи красте са колена задобијених на утакмицама најмлађих селекција.

Тај сан је досањао и Марко Блажић (1985) један од најбољих младеновачких фудбалера свих времена. Он је након одигране полусезоне у дресу зонаша са Селтераса и договора са клупским руководством предвођеним председником Бојаном Ралићем, одлучио да прихвати функцију спортског директора и помогне у остваривању зацртаног циља – пласмана у републички ранг такмичења. Када је 2008. године као жеља тадашњег тренера Александра Јанковића прешао из Чукаричког у Црвену звезду, а затим на Куп утакмици баш против клуба из којег је стигао у Љутице Богдана 1 дебитовао и постигао гол из пенала јер је четвртфинални сусрет најмасовнијег српског фудбалског такмичења завршен резултатом 1:1 (пеналима 3:0 за Црвену звезду), Марко Блажић међу својим вршњацима у Младеновцу познатији као Чапља, или за неке као Десков (надимак добијен по оцу Десмиру Деску Блажићу) постао је први Младеновачанин који је као професионалац заиграо у најтрофејнијем српском фудбалском клубу.

Иако је у периоду од 1997. до 1999. године био члан млађих селекција Црвене звезде, пут до поновног повратка на Топчидерско брда водио га је преко Полета из Миросаљаца (2003-2004), београдског Радничког (2004 година), ОФК Младеновца (2005-2006) и Чукаричког (2006-2008) за који је наступио на 64 утакмице и постигао 11 голова.

За сениорски тим Црвене звезде одиграо је 35 утакмица, уписао се четири пута у стрелце и у клупске историјске списе ушао као један од оних фудбалера који су се окитили трофејем, јер му је 5. маја 2010. године тренер Ратко Достић у финалу националног Купа који је Црвена звезда освојила победивши новосадску Војводину резултатом 3:0, указао поверење у завршници сусрета кад га је у 80. минуту увео у игру уместо Александра Јевтића.

Након три проведене године у Црвеној звезди, Блажић је започео европско фудбалско путовање градећи плодну интернационалну каријеру. Наступао је за словачки Ружемберок, затим за Амкар из Перна у периоду када је руска фудбалска лига била у експанзији и национални шампионат међу пет најквалитетнијих у Европи. Младеновачанин је заиграо и за узбекистански Боњудорк са којим је освојио фудбалски куп ове централно азијске државе и за тај клуб наступио у азијској Лиги шампиона. Носио је и дрес и казахстанског Атирауа, да би поново уследила његова српска фудбалска епизода. Одиграо је једну сезону у нишком Радничком, а затим своје најлепше фудбалске тренутке доживео је у Грчкој где је најпре заиграо за Аел Колони из којег је исте сезоне прешао у Ламију са којом је изборио пласман у најелитнији ранг такмичења, постао миљеник навијача, синоним за борбеност што су клупски челници знали да

награде тако да је постао капитен тима из истоименог грчког града. У јуну 2019. године као слободан играч, у тридесет и трећој години, из Ламије је прешао у редове Аполон Смирне у којој је некад блиставе тренутке доживљавао и Звездин тренер Владан Милојевић, тако да овај клуб одавно гаји посебно уважавање према српским фудбалерима.

Драјан Николић Гула

Одбојка

Одбојкаши убедљиво први!

Победом над екипом ВА 014 из Ваљева са 3:0 (25:9, 25:17, 25:12) одбојкаши Младеновца завршили су први део такмичења у Другој лиги „Центар“. Остварили су свих 8 победа и убедљиво су први са 24 бода и сет разликом 24:1! Већ сада се може рећи да су на најбољем путу да се врате у Прву лигу.

Првенство ће бити настављено у фебруару 2025. године, а ОК Младеновац ће у десетом колу играти као домаћин против екипе АС из Београда.

Рвање

„Геца“ четврти у другој лиги

РК „Љубомир Ивановић Геца“ заузео је четврто место на Првенству друге рвачке лиге које је одржано у Петровцу на Млави. Суочени са изостанцима неколико искусних такмичара, Младеновачани су пружили достојан отпор и изборили се за конкурентност у конкуренцији осам друголигашких клубова.

РК „Љубомир Ивановић Геца“ наступио је у саставу: Лука Чокић (60 кг), Огњен Величковић (67 кг), Новак Милојевић (72 кг), Лазар Стаменковић (72 кг), Јусуф Садикај (77 кг), Тодор Ђорђевић (77 кг), Војин Анђелковић (82 кг), Касим Садикај (82 кг), Милош Питулић (87 кг), Агрон Садикај (87 кг) Филип Кнежевић (97 кг), Александар Питулић (130 кг), Раде Питулић (130 кг).

Екипу су предводили тренери Слободан Сретеновић и Ислам Садикај. Правду је на првенству делио и младеновачки судија Немања Томић, а вођа пута је био Жељко Милојевић. М. Г.

Рукомет

СРЦ Вождовац - Младеновац 35:26 (16:14)

Прва рукометна лига „Београд“. СРЦ „Вождовац“. Гледалаца: 50. Судије: Елезовић и Аћимовић.

РК МЛАДЕНОВАЦ: Ђелап, Павић 7, Крстић 4, Микичић, Перић, Савић, Митровић 9, Ненадовић 2, Јовановић, Радовановић 1, Дамњановић 3, Максић, Берисавац.

Био је домаћин фаворит у овом сусрету и то је показао на терену. Рукометаши Младеновца само у првом полувремену држали су резултатску неизвесност, али то је било све што су успели да учине. Наши рукометаши су и даље на последњем, дванаестом месту, са само два бода. У следећем колу играће у Београду против екипе Партизан 2.

М. Г.

У сусрећ новојгодишњим празницима

Како да вам новогодишња јелка остане што дуже свежа

Новојгодишња јелка је неизоставни део зимских празника. Уколико је ваш избор живо дрво без бусена, сигурно знајте да оно остаје у животној само пет недеља. Сазнајте како да га одржите у животној што дуже.

Изаберите врсту која је трајнија

Пошто нека стабла губе иглице брже од других, важно је одабрати праву врсту када купујете дрвце. Препоручујемо јеле и чемпресе, јер су познати по томе што трају две недеље дуже од бора или смрче. Изаберите дрво које је недавно посечено. Када пронађете дрво које вам се свиђа, повуците иглице.

Лабаве и ломљиве иглице значе да је дрво посечено пре неколико недеља, док чврсте и флексибилне игле указују на то да је јелка скорије посечена. Дрво са пуно смеђих иглица такође треба избегавати, јер је то знак да је јелка већ почела да се суши.

Пренесите јелку до куће пажљиво

Побрините се да јелка буде умотана у мрежу пре транспорта. Мрежа може бити неугодна за уклањање код куће, али штити дрво током транспорта. Што је мања штета коју ваше дрво доживи на свом путу до ваше дневне собе, то ће дуже трајати.

Исеците један слој стабла на дну

Након што своју божићну јелку однесете кући, требало би да исечете базу како бисте омогућили боље упијање воде. Суво дебло може бити пуно смоле која зачепљује поре. Користите једноставну ручну тестеру и уклоните до 3cm дебела на дну. Постоји популаран мит да ће бушење рупа у стаблу побољшати упијање воде. Избегавајте ову праксу, јер неће продужити живот вашег дрвета.

Заливајте јелку

Један од најважнијих начина да продужите живот ваше новогодишње јелке је да је често заливате. Изаберите стаклац за дрвеће који може да држи најмање 3-4 литра воде и свакодневно доливајте. Нема потребе да додајете ништа у воду. Шећер, избељивач и конзерванси неће продужити животни век дрвета. Такође не морате да купујете прецишћену воду – вода из славине је сасвим у реду. Заштитите јелку од топлоте. Светлост и топлота убрзавају процес сушења, па би било сјајно да изаберете праву локацију за своју новогодишњу јелку. Она треба да буде подале од свих извора топлоте и даље од директне сунчеве светлости. Да бисте додатно помогли свом дрвету да за-

држи влагу, размислите о спуштању температуре у просторији у којој се налази за који степен.

Затим проверите влажност у вашем дому. Ако је ниво влажности испод 40 процената, ваше дрво ће имати доста користи од употребе овлаживача. Овлаживач ваздуха повећава влагу око дрвета, што спречава да се дрво превремено осуши.

Користите ЛЕД расвету за декорацију

Стандардне лампице се прилично загревају, због чега се јелка суши пре времена. Пређите на енергетски ефикасна ЛЕД светла, која остају хладна све време. Када нисте код куће обавезно искључите светла (ЛЕД и традиционална) због безбедности и задржавању влаге.

Извор: Weeek

Многи имају миље на телевизору, а да ли сће их приметили на улицама Београда:

Откријте како су настала ова дела

И док су се многи наши суграђани одушевљавали мозаицима који су улепшали тротоаре у центру Београда, или осликаним стубићима испред Етнографског музеја, мало ко је приметио мала уметничка дела која ствара Пољакиња NeSpoon. Њени радови подсећају на традиционалне хеклане миље, али уместо текстила, чипка је директно уткана у бетон. NeSpoon, која је широм света позната по спајању традиционалних чипкастих мотива са модерним урбаним просторима, први пут доноси свој рад у Београд. Њене креације су право ремек-дело – вешто спајање прошлих времена и савремених градских пејзажа.

„Мислим да је традиционална чипка савршен симбол за оно што желим да пренесем – она спаја прошлост и будућност. Кад год радим, људи ми прилазе и кажу да их подсећам на њихове баке или мајке, јер су оне правиле сличне шаблоне. То је начин да се повежемо с прошлосту, али и да стари миљеи оживе на нов начин, кроз уметност. Миљеи које сам користила ручно су рађени управо овде, у Београду”, открила је уметница. Њени радови могу се видети у више од 100 градова и 40 земаља, а сада и наш град постаје део њене уметничке приче.

Београдске улице, украшене њеним финим чипкастим дизајном, попримиће нову димензију – нежан и пажљив рад на хекланим миљеима донеће неку посебну емоцију и топлину у модерне бетонске оквире, подсећајући нас на важност културног наслеђа и традиције у свету који се непрестано мења.

„Традиционални мотиви миљеа које користим често буде носталгичне емоције код људи – сви имамо мајке и баке, или бар топло сећање на њих, које код куће држе ручно хеклани миље на сваком сточићу, испод телевизора, на фрижидеру, заправо свуда. За мене су миљеи које користим, ручни рад људи из различитих крајева, прилика да оживим приче о породицама и њиховим судбинама”, додаје NeSpoon.

Радови ове уметнице део су посебне иницијативе ЕХРО 2027 у оквиру које познати светски и домаћи улични уметници имају могућност да се „поиграју” урбаним просторима у Београду, спајајући своје јединствене стилове са богатом традицијом и духом Србије. Током наредне три године домаћи и страни уметници биће позвани да се придруже у осмишљавању нових, иновативних урбаних пројеката који ће обогатити градове широм Србије.

(EUpravo zato/EXPO 2027)

Провериће шта знаће о овој воћки

Мушмула - последња воћка у сезони

Да је, како каже, пре петнаестак година послушао свог пријатеља агронома, Милијан Ђуричић из Бранковине, данас би мушмула из овог ваљевског села увелико освојила тржиште. По неколико стабала овог воћа може се наћи у скоро сваком сеоском домћинству. Ипак, веома је ретко да се у Србији неко одлучи за плантажно гајење мушмуле.

Иако је тек на почетку, Милијан каже да је ипак изабрао воће које није захтевно за гајење, а редовно рађа сваке године. Пре три године подигао је први засад са двадесетак стабала, а у јесен 2017. посадио је још осамдесет. „2003. године мој пријатељ, иначе агроном, саветовао ме је да посадим мушмулу из разлога што она није захтевна воћка ни према ђубрењу, ни када је у питању заштита од болести, а редовно рађа и има стабилну цену”, каже Милијан Ђуричић, иначе угоститељ коме пољопривреда није основно занимање. Иако му је пријатељ све лепо објаснио, он га наравно, као и многи други, тада није послушао. „Онда сам пре три године, пошто поред куће имам земљиште које не користим и, иако није баш нешто квалитетно, одлучио да посадим пар стабала од којих је остало двадесетак комада, да би прошле године подигао још један засад и сада имам 100 стабала. Полако попуњавам простор па колико роди, али видим да је добра цена. Мушмула захтева најмање рада, знања и када стигне до рода појавиће се финансијска добит па није битно колика је. Ипак је боље и то, него да нема ништа”, овако о разлозима због којих се одлучио за плантажно гајење мушмуле говори Милијан Ђуричић.

Старији засад је донео род који према његовим речима, није био велики, али су од њега ове године он и супруга пробали да направе ликер за своје потребе и за пријатеље. Када и други засада стигне на род каже размишљаће о пласману.

„Мушмула је тражена без обзира да ли је у питању свеж плод или прерађен. Мармелада, али и џем од мушмуле се најлакше продају јер је народ радознао да проба какав је. Мало је има на тржишту. Ове године килограм на пијаци је 100 динара, а на кванташу на велико 50 до 60 динара. За прерађену мушмулу били би заинтересовани многи, видећемо да ли ћемо прерађивати или ће ићи свежа. Пробаћемо и једно и друго.

Плод мушмуле би могао да продајем онима који се већ баве прерадом, јер да би ја почео ту производњу морам да имам одређене услове, технолога, то би било мало компликовано. Или

би евентуално продавао на кваташу јер 50 – 60 динара је веома добра цена, ако поредимо са откупном ценом шљиве која буде и 15 динара, а око ње има више посла. Улагања у мушмулу су много мања, па и да је 30 до 40 динара килограм на кваташкој пијаци то се ипак више исплати”, каже наш саговорник.

Према речима Николе Спасојевића, професора у Пољопривредној школи са Домом ученика „Ваљево”, мушмула је неправедно запостављена воћна врста, иако она има економског значаја јер редовно рађа, рано цвета, нема чинилаца који утичу на смањење приноса који се у зависности од калем подлоге креће од 30 до 50 килограма по стаблу, а није ни велики потрошач минералних и органских ђубрива и не захтева друга значајна улагања. „Да би се нешто гајило у плантажној и интензивној производњи пре свега мора имати пласман на велико тржиште. Наше тржиште што се тиче мушмуле није толико велико, јер је ово воћна врста која последња у току године стиже на род. Мушмула се углавном продаје на локалним пијацама, а неке мале количине плода прерађеног у џемове одлазе на београдско тржиште, док извоза за сада нема. Користи се у свежем стању, али не у великим количинама. Запостављена је из разлога што прерада није развијена, јер нема ни индустријских прерађивачких капацитета за мушмулу. Од ње се може добити квалитетан џем који је јако цењен, мармелада, ликер, ракија и то је углавном у домаћој радиности”, каже Спасојевић, мастер инжењер воћарства и виноградарства. Да би се подигао засад мушмуле на дест ари, уз куповину 80 садница чија је цена тренутно 300 динара по комаду и обраду земљишта, неопходно је уложити 40.000 динара. Уз тренутну продајну цену плода мушмуле инвестиција, према речима Спасојевића, може да се исплати за три до четири године.

Извор: *Агромеџа*

Ево зашто би требало више да једете црну рибизлу

Црна рибизла је веома здрава воћка. Плод црне рибизле има велику хранљиву, терапеутску и технолошку вредност и садржи витамин Ц у великим количинама, као и антоцијанин. Црна рибизла врста је бобичастог воћа која припада роду Рибес. Црна рибизла има плод у облику грозда и расте на великом грму. После купине је најмлађа воћна врста у нашим производним засадима. Расте у централној и северној Европи и северној Азији. То је грм средње величине који може да нарасте и до 1,5м висине. Има једноставне назубљене листове и мале црвенкасте цветове са пет латица. Плодови су врло тамне и љубичасте боје, имају сјајну кожицу и садрже неколико семенки. Сазревају преко лета. Бо-

бице ове воћне врсте имају киселкасто-сладак освежавајући укус, изузетно су сочне и оне су најлековитији део биљке. Имају веома специфичан мирис.

Црна рибизла – хранљива и лековита
Рибизла садржи много шећера, беланчевина, минералних супстанци и танина. Плод рибизле користи се за јело у свежем стању, поред тога служи за прављење сокова, џемова, желеа, мармелада и сирупа. У кондиторској индустрији користи се као додаток за прављење бомбона, чоколада, крема, пудинга и других слаткиша. Ова воћка се све користи и за припремање воћног јогурта.

У фармацеутској индустрији се користе и плод и лист рибизле, посебно црне. Плод рибизле и његове прерађевине помажу нормализацији и стабилизовању крвног притиска, посебно је препоручљив за особе које имају висок притисак, али и за по-

бољшавање крвне слике посебно малокрвности. Утврђено је да сок црне рибизле помаже при лечењу крварења десни и проширених вена и да позитивно утиче на повећање нивоа концентрације.

Црна рибизла спречава и лечи тешке инфекције, а пре свега упалу плућа. Плодови и сок ове биљке веома су корисни у случају бубрежних болести, грчева и болова пробавних органа. Препоручује се за јачање и чишћење крви.

Чај од црне рибизле повољно утиче на рад бубрега и ублажава тегобе изазване реумом и гихтом. Плод рибизле и његове прерађевине потпомажу нормализацији и стабилизацији крвног притиска, а посебно се препоручује особама које су склоне анемији.

Аутор: *д-р инж.*

*Снежана Драјићевић Филиповић,
ПССС Чачак*

Корисни савети за баштоване

Радови које сваки баштован треба да уради у децембру

Како се приближавамо најкраћем дану у години у децембру, неопходни су завршни радови у башти пре зимског мировања. Сазнајте које радове треба обавити

Проверите да ли су ваше зимске заштитне структуре и даље на месту. Хладно, мокро, ветровито зимско време може оштетити дрвеће, жбуње и баштенске структуре као што су решетке. Побољшање заштите, фиксирање биљака, малчирање, умотавање саксија и пажљиво усклађивање биљака са местима помоћи ће да се спречи ова врста оштећења. Биљке треба заштитити на први знак мрза, стављањем заштитних омота. Дугорочно планирање заштитних појасева или позиционирања нових биљака може се извршити у било ком тренутку и планирати унапред.

Радови у децембру: како заштитити биљке од мрза култивацијом. Прихрана: избегавајте примену ђубрива богатих азотом касно у сезони, јер стимулишу бујање сокова у биљкама.

Покривање земљишта: изложеност земљишта, посебно у повртњаку, може довести до испаравања хранљивих материја. Зеленишно ђубриво, убачено у септембру, смањује ово испирање. Младе биљке ће задржати хранљиве материје док се у пролеће добро не укорене.

Малчирање: ово може смањити сабијање и ерозију тла која обично може да прати јаку кишу. Умотавање: биљке се могу заштитити од хладног, влажног времена умотавањем у хортикултурно руно.

Садња на заштићеном месту: ваша башта је сама по себи једна микроклима. Имате топле тачке, у подножју баште окренутог према југу, и хладне или влажне тачке на северној страни. Пажљиво бирајте биљке за сваку од ових позиција. Биљке које рано цветају, као што су магнолије и камелије, постављајте тако да не буду изложене јутарњем сунцу, јер брзо одмрзавање смрзнутих пупољака може довести до тамњења и опадања пупољака.

Контејнери: чувајте контејнере или друге посуде у сувим, заштићеним просторима, груписане заједно ради узајамне заштите. Спречите смрзавање корена у контејнерима замотавањем полиетиленом или сламом. Алтернативно, контејнере уроните у земљу (закопајте тако да се обод само назире).

Остале методе заштите

Конструкције: пре почетка зиме, проверите све баштенске конструкције и замените или поново причврстите лабаве панеле, стубове и ограде. Замените чврсте ограде онима које су 50 посто пропусне за ветар како бисте избегли ударе, турбуленције и подрхтавање. Засадите ветрозаштитни појас: хладно и ветровито место ће често захтевати ветрозаштитне појасеве, као што су живе ограде. Стратешко постављање привремених тканих препрека, мрежа или сличних материјала на дубоко уграђене чврсте стубове може помоћи краткорочно.

Одводњавање: позабавите се проблемима дренаже, јер влажна тла могу учинити да се млада или плитко укоревана стабла ишчупају на ветру.

Проверите да ли грејачи пластеника раде како треба

Висока цена енергената и жеља за одрживим бављењем пољопривредом концентришу пажњу баштована на рад пластеника са минималном потрошњом енергије. Ево наших практичних савета о ефикасном загревању пластеника који су најприкладнији за скромне пластенике, а не за комерцијална окружења.

Струја или гас?

Струја можда јесте скупа, али лакоћа са којом се контролише и недостатак продуката сагоревања који утичу на биљке као што је вода, етилен и угљен моноксид чине је много лакшом и сигурнијом за употребу. Потреба за проветравањем при сагоревању гаса

или парафина смањује сваку уштеду од коришћења ових горива и ови енергенти су заиста корисни само за усеве који се узгајају на ниским температурама. Други одрживи извори, као што су топлотне пумпе из земље, нуде наду у више еколошки прихватљивих опција у будућности. Нажалост, за сада нису јефтине, лаки за уградњу, а посебно нису погодни за скромне пластенике.

Како изоловати пластеник?

Главни губитак топлоте од пластеника је од промаје и кроз конструкцију. Следећи савети би требало да вам помогну да побољшате ефикасност грејања које изаберете и да уштедите новац у том процесу. Санирајте пукотине, замените поломљена стакла и осигурајте да вентилациони отвори и врата добро пристају. Додајте слој полиетилена са мехурићима за изолацију пластеника. Нажалост, сваки слој пластике значајно смањи количину светлости (око десет процената). Ово ће утицати на раст биљака, а важи и за двоструко застакљивање, што смањује пренос светлости.

Обнављање заптивки на вратима и вентилаторима може помоћи, али понекад је потребно залепити пластичну фолију преко подручја која пропуштају. Међутим, водите рачуна да оставите неке просторије за вентилацију. У великим пластеницима, могуће је заклањање дела стакленика полиетиленом и летвицама како би се ограничила површина која се загрева. Додатна унутрашња заштита од мрза је могућа драпирањем руна преко биљака. Међутим, покривање целог пластеника ноћу ролетнама или коришћењем термалних екрана окачених изнад висине главе је много ефикасније (али постоји недостатак што се морају постављати сваке вечери и скидати ујутру). Одабир праве температуре може помоћи у уштеди горива. Минимум од 3°C је довољан за одржавање многих нежних биљака, али је мало ризично ако постану влажне, а већина пластеника има хладне углове. Најнижа практична температура је 7°C, а 10°C је још боља опција. Међутим, опрезни баштовани могу користити руно и друга средства за заштиту биљака и уштедети на грејању.

Могући проблеми

Влага и пратећа буђ и трулеж могу бити веома штетне зими, без обзира колико се биљке пажљиво заливају. У сунчаним данима слободно проветрите да бисте избацили вишак влаге. У ствари, можда ћете морати да користите мало топлоте да осушите простор, али је боље да то урадите него да изгубите биљке. Неким културама потребно је што је могуће више светла ако изолација баца превише сенке. Избегавајте коришћење материјала као што је фолија са мехурићима где су биљке довољно издржљиве да преживе јер ће имати више користи од светлости. Чување биљака у дворишту током зиме захтева мало светлости, али никада не смеју да се смрзну. У идеалном случају, треба их држати на температури не мањој од 7°C јер не морају да расту да би преживеле. Изолација се такође исплати. Друге биљке морају да расту и зато је потребан компромис: постављање полиетилена са мехурићима на бочне стране или према северу окренутом крову.

Извор: РХС

МАЛИ ОГЛАСИ

ИЗДАВАЊЕ СТАНОВИ - КУЋЕ

ИЗДАЈЕМ кућу 67м² са гаражом и дво-риштем од 3 ара у „Тозином воћу”. 500 евра.
063/310-205

КУЋЕ, преноћишта, смештаји и собе у Младеновцу. Цена по договору.
063/310-205

ИЗДАЈЕМ студио 27м², погодан за све козметичке делатности, масажу, тетоважу. Краља Петра I 200. Приземље. Обезбеђено једно паркинг место.
065/40-953-50, 063/399-163

СТАНОВИ КУПОВИНА - ПРОДАЈА

КУПУЈЕМ гарсоњеру или мањи стан. Пожељно стара градња и нижа спратност.
064/15-333-85

КУПУЈЕМ гарсоњеру или једнособан или једноипособан стан, од власника, без посредства агенције.
064/588-86-69

КУПУЈЕМ стан, од 35-40м², стара градња, грејање, нижа спратност.
064/911-52-35

ПРОДАЈЕМ стан 51м² ул. Вука Караџића број 48/2, приземље. Власник 1/1.
064/208-10-94

ПРОДАЈЕМ нов стан 59м²м, неусељаван. Шумадијска 2Б, први спрат.
063/8272-636

ПРОДАЈЕМ стан 50м²м, трећи спрат, централно грејање, насеље „25. мај”. Могућа замена за мањи стан ниже спратности, уз доплату.*
062/885-44-91

ПРОДАЈЕМ двособан стан 59м²м приземље, центар Младеновца. Цена по договору.
063/399-163, 063/310-803

ПРОДАЈЕМ стан 50м²м насеље „25. мај”, 4. спрат, централно грејање. Могућа замена за мањи, ниже спратности.
064/386-97-69

КУЋЕ ПРОДАЈА - КУПОВИНА

КУЋА 100м²+18м²+гаража и кућа 77м² са 4 ара плаца. Комплетна инфраструктура. У близини школа, обданиште. Може замена за стан у Београду или Младеновцу, уз доплату.
063/8021-979

ПРОДАЈЕМ кућу у Влашком Пољу са 10 ара плаца. Градска вода, трофазна струја, помоћни објекти, бунар, двотарифно бројило, могућност прикључка на гас. Цена на упит.
064/911-52-35, 065/911-52-35

ПРОДАЈЕМ-издајем кућу-викендицу 60м² са недовршеним поткровљем и великом терасом 10х4 м, на плацу 27 ари. Два помоћна објекта, градски водовод, бунар са шљивиком 10 ари са доста смокви и вињага и свих сврста воћама 1 ха обрадиве земље. 35.000€.
011/8321-537, 062/299-703

ПРОДАЈЕМ кућу у Ковачевцу око 220м², 9 ари плаца. Градска вода, трофазна струја, може и прикључак на гас. Цена по договору.
064/326-1940

КУПУЈЕМ мању кућу или сеоско домаћинство у околини Младеновца: Село Младеновац, Ковачевац, Иванча, Влашка, Пружатовац...
064/804-99-86

ПРОДАЈЕМ кућу у Кораћици, 96м², 30 ари плаца. Цена по договору.
064/484-52-04

ПЛАЦЕВИ

ПРОДАЈЕМ имање од 71 ар у Кораћици, Јовиски крај, 1 км од главног пута, власник 1/1. Струја, бунар, укњижено. Озидана кућа од сипорекса. Цена по ару 500€. **064/167-10-34**

ПРОДАЈЕМ плац од 60 ари у Рајковцу, б1583., раван. Вода, гас, улично светло, аутобуска станица. Грађевинска зона, може парцелизација.
064/499-1720

ПРОДАЈЕМ њиву или део њиве од 50 ари у Малом Пожаревцу у грађевинској зони. У близини прикључак за воду, струју и гас. Поред пута са тврдом подлогом. Цена по договору.
066/930-25-74

ПРОДАЈЕМ плацеви од 5 ари. На плацу гас, вода, канализација, струја. Дозвољена градња. Ул. 11. новембра.
063/256-169, 064/142-94-98

ИЗДАЈЕМ у закуп 4 хектара обрадиве земље, близу центра Села Младеновца.
063/282-085

ПРОДАЈЕМ плац од 20 ари у Рајковцу, 50 м од окретнице лин. број 3, сунчан.
061/264-88-49

ПРОДАЈЕМ имање у Кораћици, Јовиски крај, испод Космаја, око 2 ха са кућом и окућницом, помоћном зградом, асфалт, струја, вода, телефон. Кп.бр. 686 ; 687; 529 и 530 к.о.Кораћица.
065/8222-605

ПРОДАЈЕМ у Неменикућама плац од 23 ара. Плац је из два посебна дела. Грађевинско земљиште кп. бр. 2408/5. Викенд зона, мирно, пут, струја, вода, гас...
065/8222-605

ПРОДАЈЕМ 5 ха у Кораћици - Петкајски крај, 5 км од врха Космаја, засад лешника стар 3,5 година, ограђен, бунар, урађен кап-кап систем са природним падом.
065/8222-605

РАЗНО

ИЗДАЈЕМ гаражу за аутомобил са каналом. Може да се користи као као магацински простор. Налази се у Младеновцу, Космајска 18, „Кинеска амбасада”.
064/263-0348

ПАЗИЛА бих старију женску особу и чисти-ла станове.
061/182-35-66

ПРОДАЈЕМ балирано сено, мешавина дегелина и ливадско.
063/782-8-482

ПРОДАЈЕМ два тепиха: Сиве боје, 120х170 и 160х230цм и црвено-бело црни 150х100 цм; Лавабо са ногаром, WЦ шоља розе, без оштећења. Цена по договору.
064/125-00-28

ПРОДАЈЕМ ТВ Пионир 130цм, полован, у одличном стању - цена по договору; Брачни кревет са душеком, полован, 200х160цм - договор; Тросед и кожна фотеља - по договору.
060/181-57-22

ПРОДАЈЕМ домаћу ракију, 20 гради и црно вино, квалитетно, из Дубоне.
064/26-82-233, 061/27-042-30

КУПОН бр. 546
важи за ЈЕДАН мали оглас
Цена огласа без купона 200 дин.

DUŠAN MARINOVIĆ

Dresura pasa

Pitanja & Odgovori

eKnjiga

Drugo
dopunjeno izdanje!

Kako da u stvarnom
životu ne upropastite
svog psa?

Početni
i srednji nivo!

652 strane

Socijalizacija, ponašanje, psihologija,
kućno vaspitanje i obuka pasa svih rasa. Korak po korak.

www.natura.rs